

MINISTERIE VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN

A E D E L I N G K a b i n e t

'S-GRAVENHAGE, 26 September

195 2

No. Letter J 63/No. 117 Geheim

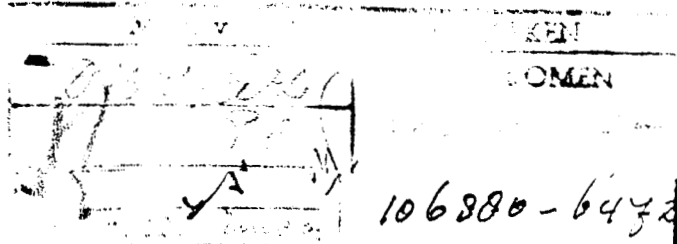
O N D E R W E R P :

Verzoek Ir MANUSAMA voor vertrek Nederland

AAN ZIJNE EXCELLENTIE DE
GOUVERNEUR VAN NIEUW-GUINEA,

H O L L A N D I A

A F G E S C H R E V E N

Ik heb de eer Uwer Excellentie hierbij aan te bieden een vertaling van een (ongeda-
teerde) boodschap van "Zijne Excellentie Ir J.A.MANUSAMA" opgenomen in het hier te
lande onder de Ambonezen verspreide maandblad "Mena Muria" van 25 Augustus 1952 No.8.

Genoemd blad is het orgaan van de "Algemeen Vertegenwoordiger van de R.M.S. in
het buitenland", Dr NIKIJULUW.

Het behoeft geen betoog, dat deze boodschap zeer bedenkelijk is wegens zijn anti-
Nederlandse en anti-Indonesische strekking; zij zal de Indonesiërs thans ongetwijfeld
ook bekend zijn.

Waar deze boodschap duidelijk is gericht op voortzetting van de strijd van de R.M.S.
op politiek gebied, om internationale erkenning te verkrijgen van de onafhankelijkheid
en de soevereiniteit van de z.g. Republiek Maluku Selatan, betekent dit optreden
voor Ir MANUSAMA - als vertegenwoordiger van de R.M.S. - een flagrante schending
van de door hem, na zijn aankomst op Nieuw-Guinea, afgelegde beëdigde verklaring, dat
hij zich tijdens zijn verblijf op Nieuw-Guinea van elke politieke activiteit zou onthou-
den.

De vraag rijst nu welke maatregelen naar aanleiding hiervan moeten worden genomen.

In de eerste plaats verdient het naar mijn mening aanbeveling, dat U opdracht geeft
te onderzoeken of bovengenoemde boodschap door de heer MANUSAMA is uitgevaardigd
vóór of ná zijn verklaring, welke hij volgens Uw telegram van 15 Juli jl. heeft afge-
legd. In het eerste - niet waarschijnlijke - geval ware hem nog één waarschuwing te
geven.

In het tweede geval zou, wanneer althans kan worden aangenomen, dat MANUSAMA gedu-
rende zijn verblijf op Nieuw-Guinea zich van de ernst van zijn verplichting om zich
van politieke activiteit te onthouden, volkomen bewust is geweest, tot onmiddellijke
in bewaringstelling moeten worden overgegaan. Mocht op de naleving van die verplich-
ting tot dusver geen strikt toezicht zijn uitgeoefend, dan zou hij - tenzij Uwe Excel-
lentie toch reeds aanstonds strengere maatregelen noodzakelijk mocht achten - op
grond van de artikelen 4 (lid 2), 5 en 13 van het Toektingsbesluit onder politietoe-
zicht kunnen worden gesteld, met de waarschuwing, dat indien hij zich opnieuw aan
enige politieke activiteit zou schuldig maken, tot inbewaringzetting zal worden
overgegaan.

Het verdient voorts, wanneer niet tot in bewaringstelling wordt overgegaan, in elk
geval aanbeveling, dat de correspondentie van MANUSAMA voortaan wordt gecontrôleerd,
waardoor ongecontrôleerde correspondentie met personen h.t.l. zoveel mogelijk wordt
tegen gegaan.

Door het nemen van bovengenoemde maatregelen kan een eventueel verwijt van Indone-
sische zijde, dat Nederland de zg. R.M.S.-autoriteiten gelegenheid geeft tot anti-
R.I.-activiteit, worden ontzenuwd.

Eerst wanneer blijkt dat maatregelen van deze aard tegen de "R.M.S.-prominenten"
niet voldoende effect sorteren, in dier voege dat hun aanwezigheid in Nieuw-Guinea

- met -

met het oog op de handhaving van orde en rust naar Uwe mening bepaald niet langer verantwoord zou zijn, kan een vertrek van MANUSAMA c.s. naar Nederland sprake zijn. In die zin seinde ik U reeds langs veilige weg.

Ik moge Uwe Excellentie mitsdien verzoeken het daarheen te willen leiden, dat tegen de heer MANUSAMA in de boven aangegeven richting wordt opgetreden. Uw bericht tot welke maatregel U uiteindelijk is overgegaan, zie ik gaarne telegrafisch tegemoet.

DE MINISTER VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESSE RLKSDELEN,

(get) W. J. A. KERNKAMP

BOODSCHAP VAN Z.E. Ir J.A. MANUSAMA

Broeders van dezelfde Natie en hetzelfde Land.

Uit de dagbladen en ook uit ons maandblad: "Mena Muria" hebt U allen vernomen van de komst van mij en mijn echtgenote in Nieuw-Guinea. Onze komst is in overeenstemming met het besluit van de Regering van de R.M.S., dat genomen is te Walimoit (West-Ceram), op 16 Juni 1951, waarin bepaald werd dat een "politieke missie", bestaande uit mijzelf als Voorzitter en Z.E. I. Ohorella als lid naar het buitenland afgevaardigd zal worden om de strijd op politiek gebied voort te zetten, welke nodig is om internationale erkenning te verkrijgen van de onafhankelijkheid en soevereiniteit van onze Rep. Maluku Selatan. Aangezien Z.E. Ohorella pas genezen is en nog niet sterk genoeg is om ver te lopen, werd in de Kabinetvergadering door de Ministers op 2 Mei 1951 te Abi bepaald, dat Z.E. A. Wairisal (Eerste Minister), Zijne Excellentie die pas hersteld is, zal vervangen.

In verband met enige omstandigheden, welke wij hier niet nader kunnen toelichten, kwam Z.E. A. Wairisal eerst begin November 1951 in Nieuw-Guinea aan en mijn echtgenote en ik kwamen eerst op 19 Juni 1952 aan.

In deze onze strijd is onze komst een belangrijke gebeurtenis. Vooral in deze situatie, waarin de R.I. met man en macht probeert om het eiland Nusa Ina (Ceram) te bezetten, welk eiland voor 90% nog in ons bezit is, waarbij de R.I. haar valse berichten en propaganda verspreidt, verklarende, dat er geen RMS-strijders meer zijn, aangezien velen zich reeds overgegeven hebben, enz.; daardoor heeft onze komst een nog grotere betekenis. (daarom is onze komst van nog meer belang geworden).

Maar de strijd voor de nationale vrijheid en de soevereiniteit van een land bestaat steeds uit twee fasen (delen) t.w.:

- 1e. het deel, dat op het gevechtsveld met de wapens etc. gevoerd wordt voor de handhaving van die onafhankelijkheid en soevereiniteit en

- 2e. het deel dat op politiek terrein gevoerd wordt met een scherp verstand en met een scherpe tong, met een vastberadenheid, gericht op politieke bewustheid.

Ook onze strijd bestaat uit die twee fasen.

De eerste fase hebben wij reeds zodanig ten uitvoer gebracht, dat reeds meer dan 2 jaren de R.I. haar troepen zendt naar de Zuid-Molukken, doch de strijdgeest van onze troepen nog niet heeft kunnen breken en Ceram is voor het grootste gedeelte nog in onze handen.

In tegenstelling met hetgeen voortdurend door de R.I. overal bekend gemaakt wordt, n.l. dat de proclamatie van de R.M.S. een maaksel is van Soumokil met zijn baretten en andere militairen, is in de gevechten aan de fronten van Tolehu en Hitu in de maand October 1950 en vooral in de stad Ambon in de maand November 1950 duidelijk gebleken, dat het gehele Zuid-Molukse Volk, tezamen met onze vrijwilligers, onze R.M.S. hebben helpen handhaven (verdedigen).

Daarom is onze strijd in het geheel niet slechts een strijd van militairen of van slechts een kleine groep, doch een strijd van het (gehele) Volk.

De val van Ambon en van Lease (de Oeliassers) en andere eilanden is slechts veroorzaakt, aangezien wij tegen een vijand moesten vechten, die door de Nederlanders bewaagd was met Juliana-brens en Wilhelmina-brens en met andere zware wapens en welke bovendien geholpen werd door de K.P.M. met haar schepen.

Maar alle ervaringen van de eerste fase worden gegeven, welke wij in de tweede fase van onze strijd kunnen gebruiken. Wij hebben werkelijk reeds veel moeilijkheden en ontberingen in de laatste 2 jaren ondervonden en ondergaan, maar onze strijdgeest is nog niet gebroken, integendeel, en met een vlamme geestdrift ben ik hier aangekomen.

Stap voor stap gaan wij gezamenlijk voort in de richting van de R.M.S., welke onafhankelijk en soeverein is, mits U allen eensgezind blijft, onze Algemene Vertegenwoordiger van de R.M.S. steunt en alle gevoelens, gedachten en maatregelen, welke onze strijd kunnen schaden, van U afwerpt.

Toont met bewijzen, dat de broeders, die buiten zijn (die zich in het Buitenland bevinden) ook doordrongen zijn van de R.M.S.-geest.

Mena^{en} Muria, voor en achter, moeten wij samenwerken.

Moge God de Almachtige met U allen zijn, U gezonde ideeën geven en onze strijd zegenen, opdat ons Volk spoedig uit de greep van de vijand verlost wordt.

Mena Muria,

Ir J.A. Manusama.